

Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för tvätt- och textilservice

Distribution

Kriterieutkast för externa synpunkter

Distribution, nya kriterieförslag

Vi föreslår att kriterium 10699:2 Alternativa drivmedel” som är hämtat från våra [hållbarhetskriterier för godstransporter](#), används på bas- och avancerad nivå för att ställa krav på distributionen vid textilservice.

Det vi gärna vill ha synpunkter på är om detta kriterium och dessa kriterienivåer är lämpliga att använda vid upphandling av tvätt- och textilservice. Eftersom de föreslagna kriterierna för distribution används inom flera olika produktområden kommer de att används så som de nu är formulerade, det vill säga de kommer inte att omformuleras.

Vi kommer även att lägga till kriterium 11367:3 Arbetsrättsliga villkor godsförare som är hämtat från våra [hållbarhetskriterier för arbetsrättsliga villkor baserat på kollektivavtal](#).

Alternativa drivmedel

Baskrav | Särskilda kontraktsvillkor | KravID: 10699:2

Fordon som körs på icke fossila drivmedel eller el bidrar till att minska koldioxidutsläppen.

Kriterietext

Särskilda kontraktsvillkor att använda i de fall tjänsten utförs med en bestämd fordonsflotta:

Minst hälften av fordonen som används för att utföra transporttjänsten ska drivas med förnybart drivmedel.

Med förnybara menas:

- bioetanol (ED95/E85/75)
- el producerad med vatten-, vind-, sol-, vågkraft och/eller biobränslen. Grön el-avtal ska finnas där fordonen långtidsladdar.
- fordonsgas om biogas. Kravet är möjligt att uppfylla med grön gas-avtal.
- biodiesel (HVO 100, RME100 eller annan FAME100)
- vätgas

Särskilda kontraktsvillkor att använda i de fall tjänsten utförs i nätverk med många fordon:

Bland de fordon som används för att köra vårt gods, skall det finnas minst xx stycken fordon som drivs förnybart.

Med förnybart menas:

- Bioetanol (ED95/E85/75)
- El producerad med vatten-, vind-, sol-, vågkraft och/eller biobränslen. Grön el-avtal ska finnas där fordonen långtidsladdar.
- Fordonsgas om biogas. Kravet är möjligt att uppfylla med grön gas-avtal.

- Biodiesel (HVO 100, RME100 eller annan FAME100)
- Vätgas

Förslag till uppföljning

Om den upphandlade tjänsten gäller en tjänst som utförs med en bestämd fordonsflotta kan kravet följas upp genom en fordonslista över fordon som används i uppdraget med uppgifter ur vägtrafikregistret som bevisar att fordonen kan köras på biodrivmedel, fordonsgas eller el.

Förutom att begära in en fordonslista kan stickprov göras för att följa upp att fordonen tankas med förnybart bränsle.

Grön el kan verifieras genom att visa avtal/faktura från anläggningen där fordonen långtidsladdar regelbundet.

Fakturor/leverantörsstatistik kan visas på HVO-drivmedel, fordonsgas, etanol-drivmedel, vätgas.

Biogas kan verifieras med grön gas-avtal.

Om den upphandlade tjänsten utförs i ett nätverk av transporter kan kravet följas upp genom att leverantören redovisar att kravet uppfylls åtminstone i samma proportion som transportuppdraget utgör av leverantörens samlade transportuppdrag.

Hur kravet ska användas

Välj det alternativ för att ställa krav på fordonsflotta, bestämd eller nätverk, som passar bäst i den aktuella upphandlingen. Med bestämd fordonsflotta avses transporttjänst där fordonen är kända på förhand och körs till övervägande del eller helt inom den aktuella tjänsten och kunden. När tjänsten utförs i nätverk med många fordon körs flera kunders gods gemensamt i fordon i ett nätverk. Paketutdelning och post är några exempel på nätverkstransporter.

Marknadsundersökning måste göras i förväg för att hitta nivån på krav om förnybara drivmedel. Möjligheterna kan variera i olika geografiska områden och mellan olika delar av transportbranschen. Det ska vara möjligt att tanka/ladda, det ska finnas lämpliga fordon för att utföra uppdraget och det ska finnas företag som vill lägga anbud på att köra fordon som drivs förnybart.

Det kan finnas lokala/regionala politiska beslut om att premiera vissa drivmedel vilket gör att upphandlaren kan behöva redigera listan över vad som menas med "förnybart". Det är till exempel vanligt att prioritera elektrifiering och biogas.

Detta är exempel på frågor att ställa till potentiella anbudsgivare innan upphandlingen startar för att bedöma hur krav på fossilfrihet/klimatneutralitet kan formuleras:

- Finns det något vi som beställare kan göra för att påverka utsläpp av klimatpåverkande ämnen, t ex ha fasta leveransdagar, samla ihop våra beställningar eller annat?
- Vad ställer ni för miljökrav på fordon och drivmedel? Frågan gäller både er själva och eventuella underleverantörer.
- Har ni möjlighet att köra fossilfritt, helt eller delvis? I så fall i vilken omfattning (antal fordon och/eller andelar fordon som kör på el/biogas/biodiesel osv)? Med vilka drivmedel?
- Hur tycker ni att krav på minskad klimatpåverkan ska uttryckas a) Antal fordon som kör på vissa drivmedel? b) Andel fordon som är klimatbonusbilar när transporten utförs med personbilar? Andel fordon? c) Tonkm? d) Annan enhet? Hur ställer ni er till att köra transporter med elektrifierade fordon? På biogas?

Om informationskravet används som ett incitamentskrav behöver detta krav inte ställas.

Alternativa drivmedel

Avancerat krav | Särskilda kontraktsvillkor | KravID: 10699:2

Kriterietext

Särskilda kontraktsvillkor att använda i de fall tjänsten utförs med en bestämd fordonsflotta:

Minst 70% av fordonen som används för att utföra transporttjänsten ska drivas med förnybart drivmedel.

Med förnybara menas:

- Bioetanol (ED95/E85/75)
- El producerad med vatten-, vind-, sol-, vågkraft och/eller biobränslen. Grön el-avtal ska finnas där fordonen långtidsladdar.
- Fordonsgas om biogas. Kravet är möjligt att uppfylla med grön gas-avtal.
- Biodiesel (HVO 100, RME100 eller annan FAME100)
- Vätgas

Särskilda kontraktsvillkor att använda i de fall tjänsten utförs i nätverk med många fordon:

Andel fossil energi (tank-to-wheel) Av den totala mängden energi som används för hela transporttjänstens fordonsflotta får max 30 procent vara av fossilt ursprung (enligt Tank-to-Wheel, utsläpp vid förbränning från bränsletanken till hjulen). Gas inköpt enligt "Grön gas-principen" godkänns.

Förslag till uppföljning

Om den upphandlade tjänsten gäller en tjänst som utförs med en bestämd fordonsflotta kan kravet följas upp genom en fordonslista över fordon som används i uppdraget med uppgifter ur vägtrafikregistret som bevisar att fordonen kan köras på biodrivmedel, fordonsgas eller el.

Förutom att begära in en fordonslista kan stickprov göras för att följa upp att fordonen tankas med förnybart bränsle.

Grön el kan verifieras genom att visa avtal/faktura från anläggningen där fordonen långtidsladdar regelbundet.

Fakturor/leverantörsstatistik kan visas på HVO-drivmedel, fordonsgas, etanol-drivmedel, vätgas.

Biogas kan verifieras med grön gas-avtal.

Om den upphandlade tjänsten utförs i ett nätverk av transporter kan kravet följas upp genom att leverantören redovisar att kravet uppfylls åtminstone i samma proportion som transportuppdraget utgör av leverantörens samlade transportuppdrag.

Hur kravet ska användas

Välj det alternativ för att ställa krav på fordonsflotta, bestämd eller nätverk, som passar bäst i den aktuella upphandlingen. Med bestämd fordonsflotta avses transporttjänst där fordonen är kända på förhand och körs helt eller till övervägande del inom den aktuella tjänsten och kunden. När tjänsten utförs i nätverk med många fordon körs flera kunders gods gemensamt i fordon i ett nätverk. Paketutdelning och post är några exempel på nätverkstransporter.

Marknadsundersökning måste göras i förväg för att hitta nivån på krav om förnybara drivmedel. Möjligheterna kan variera i olika geografiska områden och mellan olika delar av transportbranschen. Det ska vara möjligt att tanka/ladda, det ska finnas lämpliga fordon för att utföra uppdraget och det ska finnas företag som vill lägga anbud på att köra fordon som drivs förnybart.

Det kan finnas lokala/regionala politiska beslut om att premiera vissa drivmedel vilket gör att upphandlaren kan behöva redigera listan över vad som menas med "förnybart". Det är till exempel vanligt att prioritera elektrifiering och biogas.

Detta är exempel på frågor att ställa till potentiella anbudsgivare innan upphandlingen startar för att bedöma hur krav på fossilfrihet/klimatneutralitet kan formuleras:

- Finns det något vi som beställare kan göra för att påverka utsläpp av klimatpåverkande ämnen, t ex ha fasta leveransdagar, samla ihop våra beställningar eller annat?
- Vad ställer ni för miljökrav på fordon och drivmedel? Frågan gäller både er själva och eventuella underleverantörer.
- Har ni möjlighet att köra fossilfritt, helt eller delvis? I så fall i vilken omfattning (antal fordon och/eller andelar fordon som kör på el/biogas/biodiesel osv)? Med vilka drivmedel?
- Hur tycker ni att krav på minskad klimatpåverkan ska uttryckas a) Antal fordon som kör på vissa drivmedel? b) Andel fordon som är klimatbonusbilar

när transporten utförs med personbilar? Andel fordon? c) Tonkm? d) Annan enhet? Hur ställer ni er till att köra transporter med elektrifierade fordon? På biogas?

Arbetsrättsliga villkor godsförare

Baskrav | Särskilda kontraktsvillkor | KravID: 11367:3

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/arbetsrattsliga-villkor/arbetsrattsliga-villkor-baserat-pa-kollektivavtal/arbetsrattsliga-villkor-inom-specifika-omraden/arbetsrattsliga-villkor-godsforare/basniva/>